

Věc: posudek vedoucího bakalářské práce Michaely Kubátové s názvem *Literární pozůstalost Něžného barbara*

Autor posudku: doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.

Autorka se ve své práci věnuje vztahu Bohumila Hrabala a Vladimíra Boudníka nejen na začátku padesátých let, kdy se oba velmi dobře znali, kdy Boudník bydlel u Hrabala v Libni, ale i později, a to nejen prizmatem patrně nejznámějšího literárního textu o Boudníkovi *Něžný Barbar*, nýbrž i zkoumáním dalších Hrabalových kratších textů, vzpomínek, ale i Boudníkových povídek, dopisů, Merhautova svědectví o Boudníkovi atp.

Paleta textů, kterým se autorka věnuje, je velmi pestrá, úhrnem rozhodně nenabízí nějaký koherentní obraz ani Boudníka, ani jeho vztahu k Bohumilu Hrabalovi. Cena této práce spočívá také v tom, že autorka představuje pádné argumenty, proč jsou Boudníkovy texty, jeho deníky, povídky, manifesty a dopisy, také cenným pramenem pro poznání díla Bohumila Hrabala. Za velmi přínosnou považuji autorčinu zmínku z Boudníkovy dopisu matce Hanse Reegeny, v níž popisuje Hrabalovo zaujetí dopisy jeho syna. Přitom právě „vztah“ (spíše nevztah) Hrabala a Reegeny bývá často znejasněn omyly, neboť je velmi pravděpodobné, že Hrabal Reegeny nikdy osobně nepotkal, znal ho jen zprostředkovaně od Boudníka. Omylu se dopustili též autoři Hrabalova kalendária, které vyšlo ke stému výročí od narození Bohumila Hrabala. Nejenže se autorka do této pasti nechytí, co víc, poukazuje na zdroj Hrabalovy inspirace v postavě Reegeny v povídce *Jarmilka*. Tento postřeh autorka více nerozpracovává. Mohla se například pokusit ukázat, kterými dopisy Reegeny se Hrabal v *Jarmilce* inspiroval. Přitom je zjevné, že by této tematické analýzy byla schopna. Tuto schopnost postřehu, úsporného vyjadřování a detailnějšího srovnávání prokazuje v části, v níž porovnává Hrabalovu a Boudníkovu literární tvorbu ze začátku padesátých let. Poukazuje přitom na společné motivy, ovšem též na jejich u obou autorů odlišné zpracování. V některých momentech přitom přesvědčivě dovozuje Hrabalovu možnou inspiraci Boudníkovými texty. Tuto interpretační analytickou část hodnotím z celé práce jako tu nejlepší. Pokud by byla celá práce zpracována obdobným stylem, hodnotil bych ji jako výbornou.

Bakalářská práce má svoji dynamiku: po střídavém uvedení do tématu, zmapování dílčích kontextů, následuje nejlépe zpracovaná část – komparace literární tvorby raných padesátých let Hrabala a Boudníka, aby se autorka posléze vrátila k analýze literárních textů, ve kterých Hrabal Boudníka mytizuje. Tato část je o něco slabší, neboť autorka ne zcela důsledně reflektuje, nakolik do Boudníkovy obrazu proniká Hrabalova zkušenost, a nakolik je třeba vše brát v modu „jako“, neboť se v první řadě jedná o literární dílo. Měli bychom se proto nejprve pokusit interpretovat uměleckost tohoto literárního díla (jeho výstavby, užitých uměleckých prostředků atp.).

Podobně je tomu i v případě Hrabalovy *Jarmilky*, kdy autorka předpokládá, že Reegenův obraz je určitým způsobem odrazem Reegeny skutečného. Z práce je patrné, že důslednější průprava v uchopení autonomie literárního díla autorce v dílčí míře ještě schází. Patrně proto se také v *Něžném barbarovi* nepouští do detailnější analýzy Hrabalova uměleckého stylu. Je však třeba přiznat, že to není ani jejím záměrem. Bakalářská práce působí kompaktním dojmem, autorka představuje poměrně bohatý pramenný materiál a základní sekundární literaturu. I pokud jde o práci s pramennými zdroji, bylo by vhodně být vůči tomu, co se v nich dočteme, ostražitější a kritičtější. Faktem ale je, že k tomu je zapotřebí delší interpretační průprava.

Jak jsem uvedl, práce má svůj vrchol v porovnání literárních děl obou autorů, velmi dobrá je v úvodních kapitolách, dobrá v závěru práce, v němž autorka ponechává umělecký styl *Něžného barbara* stranou. V závěru práce pracuje s ne příliš projasněnou představou literárního díla jako možného zdroje o životě

Boudníka. Ovšem jak a na základě čeho můžeme odstínit určitý autorský literární filtr od fakticity, kterou nám jejím prostřednictvím podává?

Práci hodnotím jako **velmi dobrou**.

Dílicí připomínky:

Na s. 11 autorka řadí mezi libeňské osobnosti undergroundu též Ivana Jirouse, který byl ale ročník 1944, přitom ve výčtu jde o libeňskou scénu padesátých let. Namísto Zdeňka Fišera má být patrně Zbyněk Fišer.

Na s. 13 tituluje Boudník Hrabala pouze jako doktor, nikoli pan doktor.

Na s. 15 autorka uvádí Bondyho autobiografii *Prvních deset let*, ten ji ovšem napsal až na začátku osmdesátých let. Můžeme ji tedy považovat za spolehlivý historický pramen? Proč by měla být tato autobiografie hodnověrnější než kupříkladu *Něžný Barbar*, který je zhruba o osm let událostem blíže?

Na s. 31 uvádí titul Hrabalovy novely *Majitelka hutí a Jarmilka*. Proč? Jedná se o odlišné texty?

Na s. 36 autorka mluví o paranoicko-kritické metodě. Mohla by vysvětlit, o čem jde, co je její podstatou?

Na s. 38. autorka užívá metaforu zrcadla. Říká, že v próze *Něžný barbar* neváhá Boudníkovi nastavit zrcadlo. Jaký to má ale smysl, když už je Boudník po smrti?

V Praze 8. 9. 2023

doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.